

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

Серія «Лауреати премії
імені Лесі Українки». Вип. 15.

Вірші для дітей – радість душі Ганни Чубач

Київ – 2017

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Серія «Лауреати премії імені Лесі Українки».
Вип. 15.

Вірші для дітей – радість душі **Ганни Чубач**

Бібліографічна пам'ятка для читачів – учнів молодшого шкільного віку

Київ — 2017

ББК 91.9:84

В 52

УДК 016:821

Відповідальна за випуск А. І. Гордієнко
Автор-укладач Н. О. Гажаман
Редактор В. Я. Полисаєва

Вірші для дітей – радість душі Ганни Чубач : бібліогр. пам'ятка для читачів-учнів мол. шк. в. / Нац. б-ка України для дітей ; авт. – уклад. Н. О. Гажаман. – Київ, 2017. – 36 с. : іл.

У пам'ятці розповідається про життєвий шлях видатної поетеси та збірки її віршів, написаних для читачів-учнів початкових класів.

© Національна бібліотека України для дітей

Дорогий маленький читачу!

На титульній сторінці зазначено назву серії цього видання — «Лауреати премії імені Лесі Українки». Однак повністю назва премії звучить так — премія Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва. Премія присуджується щороку. За 2016 рік звання лауреата цієї премії у галузі літератури удостоєна видатна поетеса Ганна Танасівна Чубач за книжки «Малюємо, читаємо, пишемо» та «Українчики ідуть!». Вона працює у всіх поетичних жанрах і для дорослих, і для дітей.

Ти тримаєш у руках бібліографічну пам'ятку, в якій розповідається про життя поетеси та її творчість для дітей. У першому розділі «Ріка життя Ганни Чубач» ти ознайомишся з біографією Ганни Танасівки Чубач, дізнаєшся про те, у якому краї вона народилася, як зростала, здобувала освіту, як працює над поетичним словом.

У другому розділі «Дитячим сміхом так радію» йдеться про книжки поетеси «Малюємо, читаємо, пишемо» та «Українчики ідуть!», за які їй було присуджено звання лауреата премії імені Лесі Українки. А також про збірки «Веселі Хтосики», «Живі літери», «Мрійники», «Україна — рідний край», які поетеса створила для дошкільників та учнів початкових класів. Завершує пам'ятку «Список кни-

жок, рекомендованих для читання», що містить бібліографічні описи видань поетеси для дітей. Тож швиденько відкладай свої справи, і сідай читати веселі, жваві, корисні і мудрі вірші Ганни Танасівни Чубач. А ми впевнені, що вони тебе не відпустять до останньої сторінки кожної збірки.

Ріка життя Ганни Чубач.

*Ганна Чубач — сонячна,
пісенна і вродлива, як її Поділля.*
Степан Пушик

Ім'я Ганни Танасівни Чубач широко відоме в Україні. За десятки років творчої праці поетеса видала близько 80-ти збірок віршів для дітей та дорослих, створила сотні пісень. За свою творчість видатна українська поетеса удостоєна ряду почесних звань та нагород. Вона заслужений діяч мистецтв України, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня, лауреат літературно-мистецької премії імені Павла Усенка, Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Євгена Гуцала, премії імені Марусі Чурай, премії ім. С. Гулака-Артемовського, мистецької премії «Київ» імені Євгена Плужника, Міжнародної премії «Дружба». За 2016 рік поетесу удостоєно звання лауреата премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за

книжки «Малюємо, читаємо, пишемо» та «Українчики ідуть!». Того ж року Г. Т. Чубач отримала відзнаку «Золотий письменник України».

Народилася Ганна Танасівна Чубач у холодний Святвечір 6 січня 1941 року в селі Плоскому Муровано-Куриловецького району Вінницької області у хліборобській сім'ї. Це був страшний перший рік радянсько-німецької війни. Тато на той час уже пропав безвісти на фронті. За життя він грав на скрипці. На згадку про батька у Ганни Танасівни залишився цей музичний інструмент.

«Я до народження зосталась сиротою», — згодом написала в одному зі своїх віршів поетеса. На окупованих німецькими загарбниками територіях усі жителі повинні були працювати на нову владу. Ходила у поле на роботу і мама малої Ганнусі, тримаючи дитину в мішку на плечах. Так дівчинка пізнавала світ. Випало їй пережити сирітське дитинство, повоєнний голод. Малою вчилась усякої роботи, допомагаючи мамі і вдома, і в полі.

Рано виявилось, що природа наділила дівчинку багатьма талантами. Мама змалку називала її родимою, тобто талановитою до чогось. Так казали на рідній поетесі Вінниччині. А талант виявився не один. Згадуючи своє дитинство, Ганна Чубач говорить не про нужду, в якій жили тоді люди, а про їхню добросердечність, тепле ставлення та щедрість до неї, про красу свого краю. «Ми жили дуже бідно, але які в нас були Великодні! Дівча-

та у віночках бралися за руки, я ходила у них по руках... Мене завжди чимось пригощали. Я росла серед розкішної природи — от, здавалося б, вологі стежини, пробіжиш босоніж, а вони, виявляється, теплі. А як співали навесні солов'ї!...». «Спочатку я співала, — згадує поетеса, — а коли відчувала, що пісні не вистачає слів, то я складала свої». Розповідала меншим дітям казки. А ще уміла малювати, розмальовувала олівцем візерунки на полотні для рушників, які потім майстрині вишивали нитками. Про це поетеса так написала у вірші:

Натягну полотно.

Олівця підстругаю.

Я не вчилась ніде.

Просто вмю і знаю.

А потім було навчання у Лучинецькій середній школі, куди доводилось щодня ходити пішки 6 кілометрів. Маючи гарну пам'ять, дівчинка розвивала її ще і тому, що не було грошей, щоб купити підручники, книжки. Тому доводилося запам'ятовувати все, про що говорили в школі учителі. І шалене бажання вчитись далі. Десятирічку Г. Чубач закінчувала уже в Києві. Після закінчення школи Ганна Танасівна продовжувала складати вірші навіть на роботі, працюючи після закінчення товарознавчих курсів у магазині. 1961 року в газеті «Літературна Україна» було надруковано вірш Г. Чубач «Ранок». Відтоді почалися постійні публікації у пресі. На її мелодійні вірші звернули увагу

композитори. Потім Ганна Танасівна навчалась на факультеті журналістики Поліграфічного інституту ім. І. Федорова.

1970 року побачила світ «Журавка» — перша збірка поезій Г. Т. Чубач, за яку її було прийнято до Спілки письменників. На той час понад 200 поезій поетеси уже було надруковано у періодиці, частина з них стали популярними піснями. Згодом поетеса продовжила свою літературну освіту на Вищих літературних курсах ім. О. Горького у Москві, які з відзнакою закінчила 1973 року. Потім Ганна Танасівна багато років працювала у редакції газети «Літературна Україна» та журналу «Дніпро». Упродовж п'яти років вела на Українському радіо передачу для дітей «Веселі Хтосики». Із задоволенням слухаючи лагідний голос поетеси, мільйони маленьких громадян нашої держави відчували її велику любов до дітей, до людей узагалі. «Печалиться душа найбільше, коли хворіють діти й рідні. Печалюсь кожною людиною. Тому щастя моє важке», — говорить поетеса.

Результатом невтомної, натхненної праці, удосконалення таланту стало те, що у світ вийшли десятки збірок ліричних віршів для дорослих читачів, серед яких «Ожинові береги», «Листя в криниці», «Небесна долина», «Святкую день», «Дзвінка ріка», «Хустка тернова», «Серед зневір і сподівань», «Радість висоти».

Вірші Г. Т. Чубач дуже мелодійні. Можна сказати, що в її творчості слово і музика важать однаково. Ганна Танасівна написала чимало пісень на власні мелодії та вірші, записані на компакт-диски. Їх виконують відомі українські співаки та дитячий колектив «Зернятко». Над створенням пісень поетеса працює з талановитими композиторами.

Народження доньки та поява онука спонукали Ганну Танасівну до написання віршів для дітей. 1983 року видавництво «Веселка» видало першу книжку поетеси для дітей «Йшла синичка до кринички». «Як тільки-но перша вийшла, то я, звісно, захотіла і другу, і третю... А на сьогодні у мене ціла бібліотека під загальною назвою «Веселі Хтосики»... Скажу більше, у дитячих віршах, загадках, скоромовках я постійно відкриваю себе. Я розповідаю своїй маленькій читацькій аудиторії чимало цікавих життєвих історій за допомогою каламбурів, приказок, прислів'їв. І в дитини з'являється бажання схопити олівця й намалювати швиденько почуте. Уже перші поетичні рядки починаються так, щоб залучити дитину до цікавої гри. Дітям окрім веселих героїв потрібні патріотичні віршики про прапор, тризуб, свята. От я й стараюся бути потрібною малечі», — говорить поетеса. Серед них десять абеток на різні теми. А перші «Алфавітні усмішки» поклав на музику композитор Олександр Білаш. Таким чином була створена музична абетка «Вставай, хто серцем кучерявий!».

Ганна Танасівна Чубач дуже любить зустрічатися зі своїми малими читачами і слухачами так само, як вони люблять зустрічі зі своєю улюбленою поетесою, мудрою витівницею. Ці зустрічі завжди цікаві, веселі, ігрові, як і її дитяча поезія, що примушує не лише радіти, сміятися, а і переживати, думати, вчитися. То ж, дорогий наш читачу, відкладай усі свої справи, мерщій біжи в бібліотеку, бери у руки книжку Ганни Танасівни Чубач і насолоджуйся її чудовими поезіями, написаними з великою любов'ю та добром у серці тільки для тебе.

«ДИТЯЧИМ СМІХОМ ТАК РАДІЮ».

*Вірші для юного покоління мені не пишуться,
вони, як трава весною, виростають.*
Ганна Чубач

Любий читачу! Ім'я Ганни Танасівни Чубач для тебе не нове. Ти читав її вірші у букварях, читанках, збірках творів для молодших школярів і напевно знаєш деякі з них напам'ять. А пісню-відлуння «Черепаха Аха» ще й співав не раз. Бо її знають усі малі жителі нашої держави. Книжок для дітей у поетеси більше сорока, одних абеток десяток. «Коли пишу для дітей, то відчуваю себе малою Ганнусею», — говорить поетеса. Це добре відчутно у ритмі, образах, тематиці її книжок. Ось збірка **«Веселі Хтосики»** : вірші (Г.Чубач ; худож. Є. Жит-

ник. — Харків : Школа, 2015. — 79 с. : іл. — (Шедеври української дитячої поезії). Поетеса, як і усі ми, любить Україну, її людей, скарби, створені на цій землі її народом, співучу, багату, розкішну українську мову. З глибини серця звучить її щира молитва, яку ти прочитаєш першою на сторінках цього видання. Можеш повторювати знову і знову ці слова, молячись за свою щасливу долю і щасливу долю України:

Ангеле-хранителю,
Храни мене малого
Від усього злого.
Божа матір,
кожну днину
Бережи мою родину.
А ти, Боже
Наш єдиний,
Заступись за Україну!

А хто ж такі — Хтосики? Про яких і для яких Г.Т. Чубач написала цю чудову книжку. Тобі і здогадуватись не потрібно, хто це. Бо у змісті наступного вірша, який так і називається «Веселі Хтосики», поетеса усе пояснює:

У містах і в тихих селах –
Всюди Хтосики веселі
Вчаться, граються, співають,
Як грибочки, підростають.
Той, що більший, — не малий.
А малий — вже більший
За маленького, який
Ще не ходить пішки,
А у ліжечку сидить,
Плямкає губами
І уміє говорить
Тільки слово: «Мама».
Всі веселі, всі смішні,
Всі такі розумні.
Й захотілося мені
Вірші їм придумати.

Отже зрозуміло, що головні герої віршів — усі твої ровесники чи трохи менші, яких так любить і для яких створила цю збірку Ганна Танасівна. Ці віршики захоплять тебе з першого ж розділу, який називається «Побрехеньки для маленьких». У цих побрехеньках багато неправильного. Але написано це смішно і навмисно саме для того, щоб ти ці «неправильності» виправив, сам став учасником подій, змальованих у віршах. У розділі «Вірші» Г. Чубач розповідає дуже багато цікавих історій. Вони легко запам'ятовуються, персонажів цих вір-

шів хочеться намалювати, посперечатись із ними
чи з ними погратися, зробити корисну роботу:

Я беру своє відерце,
поспішаю до озерця
Помідори й огірки
поливаю залюбки.

Ні очей, ні вух не мають,
Та вони мене впізнають.

Їх щоранку напуваю,
їм я пісеньку співаю.

Помідори червоніють,
бо подякувать не вміють.

А зелені огірки
тулять листя до руки:

Дякую!

У житті кожна людина має якусь професію. Ми впевнені, що і ти мрієш навчитись якоїсь роботи, що дасть тобі змогу цікаво і весело жити у майбутньому дорослому житті. Тож не минай розділ «Мрійники». Ця назва має продовження: «Ще не вмію, а вже мрію», бо у ньому Г. Т. Чубач розповідає про різні професії: пожежного, листоношу, будівельника, перукаря, вчителя, бібліотекаря тощо. Можливо, що згодом і ти обереш якусь із них. У віршах немає їхньої характеристики, лише окремі ознаки. Це ще гра, яка спонукатиме тебе до перших трудових перемог, допомагаючи мамі вдома чи в навчанні в школі. У розділі «Казочки» ти прочитаєш короткі поетичні казкові

історії, що трапились із різними тваринами: волохатим жуком, ласим котом Івашком, маленькими баранцями, черепахою Ахою та іншими героями. Поезії розділу «Абетки» допоможуть досконало вивчити літери, на малюнках роздивитися рослини, тварини та різні речі, що починаються з цих літер. А розділи «Лічилки-навчилки» та «Скоромовки ловкі» допоможуть тобі навчитись додавати найпростіші цифри та вивчити веселі скоромовки. А хто неправильно вимовляє звуки, швидше навчиться говорити їх чітко. Наприклад такі:

Курка, кролик і корова
Зупинились біля рову.
Курка — рів перелетіла,
Кролик — перескочив.
А корова — є корова:
З місця йти не хоче.

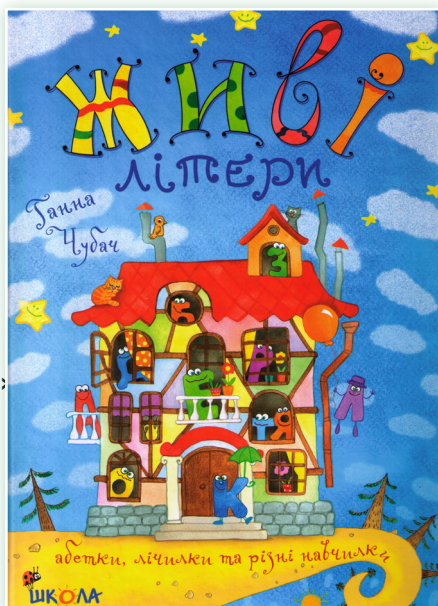
Грім — гуркоче над горою.
Грім — гуркоче над рікою.
Гуси гордо йдуть додому –
Не бояться того грому.

Закінчується книжка загадками. Загадуючи їх, поетеса бачить предмети чи їх властивості з неочікуваного боку. Дає можливість читачам подумати над питаннями. Але якщо ти сам, читачу, їх усі не відгадаєш, не журися. У кінці є відгадки. Недаремно розділ має назву «Загадки-відгадки».

А тепер бери у руки ошатно оформлену книжку «Живі літери»: вірші (Г. Чубач; мал. Є. Житник. — Харків : Школа, 2016. — 93 с. : іл.). Розпочинається збірка з кількох веселих та повчальних абеток поетеси, що допоможуть тобі краще і швидше навчитись читати, насолодитися «рухливими» малюнками, багато з яких, ми впевнені, ти обов'язково перемалюєш у свій альбом. В одній з абеток до кожної літери поетеса написала віршики, що складаються із 12 рядків, у кожному з яких часто звучить потрібна літера. А розділ про професії поетеса доповнила віршиками про матроса, водолаза, космонавта, слюсаря, музиканта, футболіста, балерину, інспектора. Ось, наприклад, як гарно написала Ганна Танасівна про поетесу:

Я ніколи не нудьгую –
Залюбки слова римую.
Бо римовані рядочки
Так звучать,
немов струмочки.

Ось до слова «Україна»
Риму я знайшла: «родина»
Мелодійна і чудова
Українська рідна мова!

Розділи «Небоялочки» та «Ввічливі слова» навчать тебе бути сміливим та ввічливим, допоможуть вивчити гарні привітні слова, які потрібно говорити один одному під час зустрічей у різний час протягом дня:

— На добраніч! — діти скажуть
І тихенько спати ляжуть.
І прийде до них у сон
Величезний добрий слон,
Або киця-муркотиця
Аж до ранку буде сниться,
Що чекає сіру мишку
На подушечці у ліжку.

«Про кусючих і летючих, пазуратих і рогатих» — назва цього розділу говорить сама за себе. Бо у ньому йде мова про різних тварин, які живуть поруч із нами чи у хаті, чи у дворі, чи у полі. Це мурашки-трудівниці, коза, яка дає молоко, равлик, який вродився разом із хатинкою, та інші тварини. Коли ж ти ознайомишся з розділом «Пори року й місяці», то легко запам'ятаєш їх послідовність, походження їхніх назв, а також найхарактерніше для них у природі. Ось, як описує Г. Т. Чубач пори року:

Пора перша — це зима,
Що холодна з усіма.
Треба тепло одягатись
І на саночках кататись.
Пора друга — це весна.
Дітям хата вже тісна:
На вулицю вибігають
І до вечора гуляють.
Пора третя — тепле літо,
Щедро сонечком зігрите.
Діти бігають на річку
І смакують полуничку.
А пора четверта — осінь —
Стигли яблука приносить,
Жовте листя розсипає,
Дітей вчитись посилає.

Наступна книжка має назву **«Малюємо, читаємо, пишемо» : навч. вид. (Г. Чубач. — Чернівці : Букрек, 2015. — 23 с. : іл.)**. На перший погляд ця тоненька і яскрава книжечка проста. Та тільки на перший погляд. Недаремно вона називається навчальне видання. Бо вона має на меті виконання трьох завдань. У ній вміщено абетку поетеси, яка допоможе тобі краще і швидше засвоїти літери. Поетеса так вправно склала віршики, що у кожному з них відповідна літера зустрічається у словах по кілька разів. Тому їх легко запам'ятати.

Наприклад:

Ему-мама, ему-татко
Дуже люблять еменятко,
Бо воно, хоч і маленьке,
І веселе, й розумненьке.

Молоденький огірок
Заховався під листок
Й сам собі шепоче:
«У салат не хочу».

Фарби діти купували,
файні квіти малювали.
Федір сам ще не малює –
Розфарбовки він фарбує.

Юшку Юля вранці їла.
Юля юшки не любила.
Мама каже: «Ще наллю».
Юля каже: «Не люблю!».

Тобі допоможуть ще й різнокольорові веселі добрі малюнки звірів, птахів, рослин, різних речей, назви яких розпочинаються з відповідної літери. І коли ти уважно розглянеш малюнки, то зможеш усе це відразу впізнати на вулиці чи в приміщенні. Тут зображено також контури малюнків, які потрібно самому розфарбувати олів-

.....

цями чи фломастерами у відповідні кольори. Частину малюнків винесено на обкладинку. А ще ця книжечка стане у пригоді для тренування руки під час письма. Адже на кожному аркуші є зображення великих і малих літер, про які йде мова на сторінці. А також кілька їх контурних зображень, які також потрібно написати. Отже, це видання може стати твоїм першим підручником з читання, письма та малювання.

Продовжуючи тему професій, радимо тобі ознайомитися з цікавою і потрібною збіркою Г. Т. Чубач «**Мрійники**» : вірші та розмальовки (Г. Чубач ; худож. Н. Савченко. — Київ : Пульсари, 95 с. : іл.). На сторінках цього видання ти прочитаєш про сорок шість професій, які дотепно охарактеризувала поетеса. А художниця Н. Савченко з великою любов'ю та майстерністю проілюструвала. До того ж ці малюнки можна розфарбувати самому так, як тобі хочеться. Отож, у кожному вірші поетеса пояснює, що нічого не падає з неба. Щоб опанувати омріяну професію, як і будь-яку, потрібно багато вчитися і так само багато працювати. А якщо нічого не робити, то мрія так і залишиться лише мрією. Вірші настільки точно описують професії, що навіть не знаючи заголовка, легко можна здогадатися, про яку професію йдеться:

Тато глину мені місить.
Я кладу її на круг.
І вона м'яка, як тісто,
Моїх слухається рук.
Тато пораяється в печі –
Нелегка робота ця:
Обпече спочатку глечик,
Ну, а потім — баранця.

А вреднющі кози
Вже побігли в лози!
А малі овечки
Вже толочать гречку!
Я усіх наздоганяю –
На вигони виганяю.
І пасу до вечора
Вредних кіз з овечками.

Тато в мене — архітектор.
В нього гарні є проекти.
Я ж свої проекти маю –
Місто з кубиків складаю.
І малюю на папері
Для будинків вікна й двері.
Біля мене кіт вуркоче –
Теж нову квартиру хоче.

Своєрідною є збірка **«Україна — рідний край»** :
вірші для дітей, проілюстров. роботами учасників
Всеукр. конкурсу «Податки — очима дітей»

.....

(Г. Чубач. — Київ : ДП «ІВЦ ДПА України», 2010 — 71 с. : іл.). Тобто, сторінки цієї книжки прикрашено малюнками дітей — твоїх ровесників, чи трохи старших. Кожен із учасників по-своєму зобразив на малюнках цю тему, яка є важливою державною справою. Конкурс проходив кілька років. Дітьми було намальовано десятки тисяч робіт. Кращі з них було відібрано для ілюстрування збірки Ганни Танасівни Чубач. Вірші та малюнки видання доповнюють один одного. Створюють спільний художній образ, наповнений строкатою фантазією та ліричністю.

Вірші у книжці згруповано за такими темами: патріотичні вірші, ліричні вірші, смішні поезії. А також скоромовки, побрехеньки, лічилки, дражнили, загадки та казочки. Усі вірші дуже різні. У їхньому змісті змальовано різноманітні події, у яких багато енергії, рухливості, так характерної для твоїх ровесників. Часто серйозне та жартівливе поєднується в одному вірші. Перший розділ «Україна — рідний край» розпочинається віршем про дорогу для кожного з нас — рідну Україну:

Моя країна — Україна,
Сонячна держава.
І дорослому, й дитині
Жити в ній — цікаво.

Щовесни сади квітують,
Солов'ї співають.
У країну Україну
Гості приїжджають.

Із Америки, з Кавказу,
З Праги і Варшави.
Бо в країні Україні
Гостювать — цікаво.

У столиці — світлі лиця.
В селах — щирі люди.
Я за тебе, Батьківщино,
Завжди горда буду.

Знайдеш ти у цьому розділі вірші про державні символи Батьківщини — прапор та герб. А також про столицю України — Київ, моря, що омивають українські береги, гори Карпати тощо.

Привабливим є розділ «Я люблю у лузі квіти». Це ліричні вірші, в яких змальовано картини рідної природи у різні пори року: взимку, весною, літом, восени. Ось, як гарно написала поетеса про ранню весну у вірші «Прилетіли гусоньки рано»:

Прилетіли гусоньки рано.
А земля — ще у біле убрана.
Прилетіли до рідного дому.
Принесли з моря краплю солону.

Ой краса! Ой краса!
Вранці випала роса.
На деревах, на траві,
Навіть на камінчиках
Всі росинки, як живі:
В золотих промінчиках.
Сяють, усміхаються,
З двох в одну зливаються
І радіють серед віт:
– Ми вмістили цілий світ!

У віршах цього розділу поетеса зображує, як різні явища природи сприймаються уявою дітей, як до них причетна праця твоїх ровесників. Ось віршик «Добрий хлопчик». У ньому йде мова не лише про райдугу, яку ще називають веселкою, а і про те, як маленький хлопчик може їй допомогти, коли вона потрапила у біду:

А веселка веселилась,
Поки в річку закотилась.
Та у водах — не пропала,
Лиш якась темніша стала.
Бо вона, мабуть, забула,
Що у річці повно мулу.
Плакав вітер в очереті:
– Я її не попередив!
І журились береги:

– Ми її не вберегли!
А маленький добрий хлопчик
У холодну воду скочив,
У кулак води вхопив
І веселку довго мив.

У віршах «Я беру своє відерце», «Я нині дощиком була!» Г. Т. Чубач розповідає про те, як діти підростаючи, виконують свою першу посильну для них роботу на грядках, на городі, у дворі. Як радісно їм і їхнім батькам від того, що вони ростуть помічниками у злагоді з природою:

Я нині дощиком була –
Грядки зелені поливала.
Змахнувши крапельки з крила,
Від мене курочка втікала.

Подвір'я зранку підмела,
Тепер — сапаю на городі.
А мама каже: «Ти була
Хороша дівчинка сьогодні!»

Ми знаємо, що ти і твої друзі, як і всі діти на земній кулі, люблять веселощі, сміх і радість. Про це ніколи не забуває поетеса. Вона написала безліч веселих віршиків для дітей, частину з яких ти прочитаєш у цій книжці. Багато із них про різних тварин, казкових героїв, явища природи. Усі вони

.....

коротенькі, однак дуже влучні та смішні. І кожен з них цікаво, яскраво проілюстрований. Наприклад такі вірші як «Жук рогатий і корова», «Ряба свинка», «Смілива червона шапочка»:

Вихвалялася корова:

– Подивіться, я — здорова!

Вихвалявся жук рогатий

– Я умію вже літати!

І корова відказала:

– Я колись також літала!

– Як? — в корови жук питає, -

Та ж у тебе крил немає!

– Нащо крила ті мені?

Я літаю уві сні!

Жук закінчив так розмову:

– Уві сні і я — корова!

Вихвалялась ряба свинка:

– В латочках у мене спинка!

І тому не миюся –

Щоб вони не змилися.

Нащо мені чистота,

Як я буду вже не та?

– Ти куди?

Спитав вовчисько.

– А туди, куди не близько!

– Що в корзині?

– Дві гранати!
Вовк злякався –
Почав тікати.
Шапочка сказала:
– Я про це читала!
Хоч корзина з пиріжками,
Не обідати ж
З вовками!

А ось вірш-безкінечник «Ходить коник по траві»:

Ходить коник по траві –
Капелюх на голові.
А за коником — корова.
Круторога і здорова.
За коровою — теля
Йде і хвостиком виля.
За телям — іде коза,
В роті — квітка з гарбуза.
На квітках — джмелі гудуть:
– Як вони красиво йдуть!
Першим коник по траві –
Капелюх на голові...та ін.

Весело тобі буде, неначе з цяцьками, погратися зі скоромовками та побрехеньками збірки. Дати відповіді на загадки та поставлені питання, трохи зіщулитися від страху, читаючи страшилки та дражнили.

Ось віршик «Там, де річка, там, де став...»:

Там, де річка,
Там, де став.
Дощ сухенький
накрапав.

І холодне сонце
Гріло
На ріллю,
Що дуже біла.

Зайця виловив рибак...
Що в цім віршику
Не так?

А далі вміщені страшилки «Болотний отаман» та «Невідомо, хто є вдома». Їх варто прочитати, але не варто боятися на прогулянці болотяного отамана, і тих, хто вдома рипає дверима, «гнівно блискає очима, і гадюкою сичить». Бо усе це лиш гра уяви. А головне — жити дружно, допомагати і розуміти один одного. Цікавим є розділ «Киця Одиниця». У ньому вміщено десять жартівливих віршів, кожен з яких розповідає про числа від одиниці до десяти. Хоча дійовими особами цих віршів є кицька, жаби, гноми, каструлі, песик тощо. Читаючи вірші та розглядаючи веселі малюнки, ти зрозумієш, що таке числа, для чого вони потрібні, до того ж легко навчишся рахувати. У віршованих казочках «Їжачок і слимачок» та «Вредні Лінь і Неохота», вміщених в

останньому розділі, Г. Т. Чубач пояснює, що якщо лежати і нічого не робити, то оточуючі можуть подумати, що ти занедужав. Адже навкруги усі працюють: гріє сонечко, «джміль над квіткою гуде», «навіть тіні ходять весело, без ліні!». А яка основна робота у малого школяра? Звичайно ж, вчитися і допомагати батькам виконувати посильну домашню роботу. Це зрозумів герой вірша «Вредні Лінь і Неохота», який одного дня розлінувався так, що навіть снідати не захотів і не пішов у школу. Та потім усе змінилося. Хлопчик зрозумів, що без праці нічого не досягнеш. Своєю роботою у дворі, у хаті, підготовкою уроків прогнав за ворота Лінь, вбив Неохоту. Спланував наступний день:

Завтра треба встати рано,
Поскладать книжки у ранець,
Швидко взутись, швидко вмитись.
І до школи — не спізнитись.
Завершує видання «Слово любові і подяки» автора до читачів:

*Дорогі мої малята,
Всім, хто Слово Рідне любить,
Щиро дякую!
Ваш автор — Поетеса Ганна Чубач.*

Ти ще малий, але уже громадянин нашої держави, що пишається тобою і покладає на тебе великі надії для свого розквіту. Немає сумніву, що ти

.....

вже любиш і вболіваєш за Україну, немало про неї знаєш. Ще краще пізнати нашу державу тобі допоможе наступна книжка Г.Т. Чубач, яка має назву «Українчики ідуть!» : вірші (Г. Чубач ; іл. О. Золотник. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2015. — 119 с. : іл. — (Українські письменники — дітям). Як і у попередніх виданнях автора, поезії цієї книжки згруповано за темами в окремі розділи. На її сторінках ти зустрінеш деякі вірші, уже знайомі тобі з попередніх збірок. Не минай їх, а прочитай ще раз, адже усі вони однаково цікаві, дотепні, повчальні. Перший розділ має таку назву, як і книжка «Українчики ідуть!». І, звичайно ж, перший вірш розділу — про нашу Батьківщину:

Є у сонця
Небо синє,
Є гніздечко
У пташини,
А у кожної людини –
Є рідненька
Батьківщина.
Наша зветься –
Україна.

Чудовий вірш написала Ганна Танасівна про День незалежності України. Це дуже важливе державне свято. Воно означає те, що наша держава цілком самостійна. Що на її просторах живуть

вільні і горді люди, майстри і творці. Вірш також має назву «Українчики ідуть!»:

Слово горнеться до слова –
Гімн співаємо святково.
– Незалежність — наше свято!
Тож баритися не треба:
Ти ідеш і я — іду!
І вітає сонце з неба
Україну молоду.
Серпень тішиться, що діти
Прапорці в руках несуть.
І шумить в каштанах вітер:
«Українчики ідуть!»

Найкраще, що придумали люди на землі — це мова кожного народу. Найвірніший і найнадійніший оберіг українців — наша багата, співуча, дзвінка українська мова. Читаючи вірші поетеси, ти в цьому легко переконаєшся. Адже вона вміє блискуче грати словами, знаходити порівняння-перли, будувати фрази, що стають гаслами: «Україна — мирний край!», «Незалежність — наше свято!», «Бо найкраще — в ріднім краї!»». А ось вірш «Українська мова»:
Золоте курчатко
В золотій торбинці
Принесло сьогодні
Літери дитинці.
А дитинка з літер

.....●
Збудувала слово.
І звучить, як пісня,
Українська мова.

Є у цьому розділі вірш про столицю України — Київ, головну вулицю країни — стародавній Хрещатик, журавлів — як символічних птахів рідної землі. Не забула поетеса і про свої улюблені абетки. Їх тут лише дві. Але вони допоможуть тобі краще відчутти рідну мову, перейнятися її мелодійністю, образністю та красою. Це акробетка «Алфавітні усмішки» та двослівна абетка «АБВ, АБВ, хто в цій книжечці живе?». Що означає слово «акробетка»? На кожен літеру поетеса склала віршики з шести рядків, які починаються з однієї і тієї ж літери. Наприклад:

Галасливі горді гуси
Голосили до Ганнусі.
Ганнусенька, хоч маленька,
Годувала їх гарненько,
Гнала прутиком легенько:
– Гиля, гиля, голосненькі!

Яблуко до яблука –
Яблук уже двоє.
Як додати ще одне –
Яблук буде троє.
Як же поділюся я,
Ясочко, з тобою?

Зрозуміло, що в двослівній абетці на кожну літеру звучить по два слова:

Акула зубата,
Білочка хвостата,
Вівця кудлата,
Гуска гугнява,
Ґава-роззява...

Дуже цікавий розділ «Літери, що граються». Мабуть у тебе вже виникло питання, як можуть гратися літери? Що мала на увазі поетеса? А мала Ганна Танасівна на увазі те, що багато дітей не можуть відразу навчитися правильно вимовляти деякі букви абетки. Важко буває з літерою Р, з шиплячими — Ж, Ч, Ш, Щ, літерою Л. Часто густо, виправити у вимові дітей таку ґанч допомагає логопед — учитель з правильної вимови слів. На ці вправи часом ідуть місяці. Це, якщо не читати віршів поетеси. Якщо ти також не «дружиш» з цими літерами, то почитай, чи послухай як хтось читає вірші «Лозумна Клава», «Фалбовані глусі», «Лисова каса» та інші. І ти зрозумієш, що треба навчитися вимовляти літери правильно. А допоможуть тобі у цьому вірші-швидкомовки, що їх ти також знайдеш у цій книжці. Ось, потренуйся:

Крикнув крук до крукиці:

«Куплю тобі рукавиці!»

А крукиця кричить круку:

«В мене крила, а не руки!

І тому мені, крукиці,

Не потрібні рукавиці!»

Отакої! Отако!

В Олі збігло молоко!

Оля ойкає до Люди:

«Молока в обід не буде!»

Жук і жаба мандрували

І купили два журнали.

Жук дзижчить над словом кожним.

Жаба каже: «Так не можна!»

На сторінках видання ти знайдеш також уже знайомі з попередніх збірок лічилки-навчилки, загадки-відгадки, побрехеньки, казочки, смішні та ліричні вірші. Є у цих розділах також багато нових текстів, які ти ще не читав. Це такі вірші, як «От якби!», «Миші грали у футбол», «Дикі звірі вчили ноти», «Якби дерева говорили». «Веселий дощ і я», «Дірка з бублика», «Півень-хвалько», «Розумний кіт» та інші. У змісті кожного з них — свої цікаві сюжети, образні картинки, рухлива гра. Вони легко запам'ятовуються, а після прочитання хочеться знову і знову до них повертатись. Таким притягальним є письменницький талент Г. Т. Чубач. Ось вірш «Їжачок лічити вчився». У ньому поете-

---

са розповідає, як легко будь-кого обдурити і пограбувати, якщо не вміти рахувати і читати, бути безграмотним. Тому потрібно старанно вчитися у школі. Бо знання дадуть тобі змогу стати в житті успішною людиною.

Завершують збірку розділи, що називаються «Пори року» та «Свята». Вірші про пори року тут не нові. Вони є також у збірці «Живі літери», про яку йшла мова раніше. Останній розділ книжки називається «Свята». У ньому вміщено вірші про різні свята, що їх шанують і святкують в Україні. Вірші мають такі назви: «Святий Миколай», «Новий рік», «Різдво», «Великдень», «Перше вересня». У них поетеса тонко передає своє шанобливе ставлення до народних звичаїв, релігійних та інших свят. І хоча вірші невеликі, поетеса зуміла у їхньому змісті майстерно, урочисто змалювати картини, характерні для кожного свята. Для прикладу вірші про Різдво та Великдень:

Нам сказав сьогодні тато:
«Завтра буде гарне свято!».
Як почули слово «гарне»,
Здогадалися: «Різдвяне!».
А іще сказав нам тато:
«Треба вміть колядувати,
Бо подія не проста –
День народження Христа!»

День цей радісний, святковий
Весь із Божої любові.
Ми також, святково вбрані,
Поспішаємо до храму,
Де врочистим передзвоном
Великодні дзвонять дзвони.
І лунає до небес:
«Христос воскрес!»

Ось і закінчилася наша бібліографічна розповідь про життя та творчість для дітей видатної української поетеси Ганни Танасівни Чубач. Маємо надію, що ти запам'ятав це прізвище. І якщо ще не читав її вірші, то обов'язково прочитаєш, а також будеш читати її нові книжки та рекомендувати своїм друзям.

Список книжок, рекомендованих для читання

Алфавітні усмішки : для малят : вірші / Г. Чубач ; іл. М. Курдюмова. — Харків : Веста, 2002. — 55 с. : іл.

Біла чапля : казочка / Г. Чубач ; худож. оформ. О. М. Демченка. — Харків : Фоліо, 2008. — 10 с. : іл. — (Дитячий світ).

Весела книжечка : [вірші] / Г. Чубач ; худож. Л. Андрощук, О. Харук. — Донецьк : Сталкер, 2006. — 63 с. : іл.

Веселі Хтосики : вірші / Г. Чубач ; худож. Є. Житник. — Харків : Школа, 2015. — 79 с. : іл. — (Шедеври української дитячої поезії).

Живі літери : абетки, лічилки та різні навчилки / Г. Чубач ; мал. Є. Житник. — Харків : Школа, 2016. — 93 с. : іл.

Жук малий і волохатий : казочка / Г. Чубач ; худож. оформ. Г. М. Чаус. — Харків : Фоліо, 2009. — 10 с. : іл. — (Дитячий світ).

Їжачок і слимачок : казочка / Г. Чубач ; худож. оформ. О. М. Демченко. — Харків : Фоліо, 2014. — 10 с. : іл. — (Дитячий світ).

Ласий кіт Івашко : казочка / Г. Чубач ; худож. оформ. О. М. Демченко. — Харків : Фоліо, 2014. — 10 с. : іл. — (Дитячий світ).

Малюємо, читаємо, пишемо : навч. вид. / Г. Чубач. — Чернівці : Букрек, 2015. — 24 с. : іл.

Моя країна — Україна : вірші для дітей, проілюстров. самими дітьми / Г. Чубач. — Київ : Сім кольорів, 2008. — 63 с. : іл.

Мрійники : вірші та розмальовки / Г. Чубач ; худож. Н. Савченко. — Київ : Пульсари, 2010. — 95 с. : іл.

Сніговий король : казочка / Г. Чубач ; худож. оформ. О. М. Демченко. — Харків : Фоліо, 2014. — 10 с. : іл. — (Дитячий світ).

У лісочку на пеньочку : казочка / Г. Чубач ; худож. оформ. О. М. Демченко. — Харків : Фоліо, 2014. — 10 с. : іл. — (Дитячий світ).

Україна — рідний край : вірші для дітей, проілюстров. роботами учасників Всеукр. конкурсу «Податки — очима дітей» / Г. Чубач. — Київ : ДП «ІВЦ ДПА України», 2010. — 71 с. : іл.

Українчики ідуть! : вірші / Г. Чубач ; худож. О. Золотник. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2015. — 119 с. : іл. — (Українські письменники — дітям).

ЗМІСТ

1. Дорогий маленький читачу!	3
2. Ріка життя Ганни Чубач	4
3. «Дитячим сміхом так радію»	9
4. Список книжок, рекомендованих для читання	35

Вірші для дітей – радість душі Ганни Чубач

Бібліографічна пам'ятка для читачів – учнів молодшого шкільного віку

Відповідальна за випуск А. І. Гордієнко
Автор-укладач Н. О. Гажаман
Літературний редактор В. Я. Полисаєва
Комп'ютерна верстка Н. В. Ярчак
Підписано до друку 2.06.2017 р.
Зам. № 6. Тираж 75 прим.

Видавець та виготовлювач
НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua

НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел.: 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua